



Az öltözet mint virágnyelv (4–12. oszt.)



Forrás/Tulajdonos:

szöveg: Szabadtéri Néprajzi Múzeum, 2 kép: Fortepan/Album042, Fortepan/Zagyva Tiborné, KATTINTS A KÉPRE!

Háttér:

„Egy-egy virágjában levő népviselet jelrendszerként is felfogható, amely azoknak, akik ismerték az egyes öltözetdarabok, színek, díszítések és összeállítási módok jelentését, a viselőről, annak állapotáról, koráról, rangjáról-módjáról, foglalkozásáról, arról az alkalomról, amihez felöltözött stb. jóformán mindent elmondott. – Egyes öltözetdarabokhoz, viselési módokhoz országszerte hasonló jelentés kapcsolódik, más jelentéseket, jelentésárnyalatokat helyi érvényű szokások határoznak meg. A fejviselet gyakran az egész öltözettől függetlenül is alkalmas állapotok jelzésére. Ha az öltözet egészét nézzük, az öltözetdarabok anyaga, díszítettségi foka, formája, leginkább azonban színei jelzik viselőjének korát és a felöltés alkalmát. A fehér és piros szín és az arany díszítés a fiatalságé, mely már 35–40 éves koron túl nem viselhető; a »javabéli asszony« már sötétíti, barnábbra fordítja öltözetét, áttér a zöld, sötétkék, bordó, esetleg lila színekre. A fekete az öregeket illeti. Akit fiatalon mély gyász ér, utána már nem öltözik vissza a korát megillető derűsebb színekbe; másfelől olyan asszony, akinek férje fiatalabb, a korát megilletőnél valamivel fiatalosabb színeket választhat.”

Forrás: Magyar Néprajzi Lexikon <https://mek.oszk.hu/02100/02115/html/4-22.html>

Feladat:

1. Figyeld meg alaposan a két képet!
 - Milyen alkalomból készülhettek?



- Milyen kapcsolat lehet a képen szereplő alakok között?
- Beszéljétek meg, az egyes ruhadarabok milyen színűek lehettek!

2. Hasonlítsd össze a képeket!

- Melyik készült falusi és melyik városi környezetben? Miből következtethetünk erre?
- Milyen anyagi helyzetben lehetnek ezek az emberek?
- Kinek mi lehetett a foglalkozása, feladata?
- Milyen lényeges különbséget látsz a ruhadarabokat illetően?
- A képen szereplő emberek ruházata alapján döntsétek el, ki milyen korú és milyen családi állapotú (nőtlen/hajadon, házas, özvegy)!

3. Gyűjtsetek össze minél több divatírányzatot!

Beszélgessetek róla, mi az, ami ma meghatározza a fiataloknál divatos holmikat!

Kutatás:

- Járj utána, hogy Magyarország egyes vidékein milyen népviseletet hordtak az emberek!
- Gyűjts képeket a különböző viseletekről és helyezd el a térképen!
- A te településed környékén milyen népviseletet hordtak?
- Mióta nincs már a környéketeken népviselet?
- Az egyes ruhadaraboknak milyen helyi megnevezése volt a ti vidéketeken?

Tantárgy:

történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, vizuális kultúra, osztályfőnöki óra